

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 czerwca 2015 roku, skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi, M. G. wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu z tytułu zadośćuczynienia za doznana krzywdę na podstawie art. 417 , art. 448, 23 i 24 k.c. W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 24 października 2014 roku złożył wniosek o wznowienie postępowania na podstawie art. 439 § 1 kpk w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi o sygn. akt VK 1085/05. Sąd Apelacyjny miał obowiązek skierować tę sprawę na posiedzenie – w myśl art. 544§ 1 kpk i rozpoznać ją w składzie 3 sędziów. Tymczasem Przewodnicząca wydziału sama dokonała oceny skargi w dniu 28 listopada 2014 roku . Nadzór administracyjny tej decyzji nic nie zmienił. W ten sposób pozwany pozbawił powoda konstytucyjnego prawa do sądu .

(pozew k- 2-4)

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2015 roku powód został zwolniony od kosztów sądowych w całości.

(postanowienie k- 17)

W odpowiedzi na pozew z dnia 31 sierpnia 2015 roku pozwany zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany zaprzeczył jakoby w tej sprawie doszło do zagrożenia lub naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda oraz jakoby w działaniu pozwanego można było dopatrzeć się cech bezprawności, gdyż wszelkie działania funkcjonariuszy pozwanego były działaniami w granicach prawa. Powód nie wskazał jakie jego dobro osobiste zostało naruszone działaniem pozwanego. Pozwany ponadto wskazał na szczegółowy przebieg czynności w sprawie wznowienia podnosząc, iż powód dokonał tego w pozwie w sposób wybiórczy.

(odpowiedź na pozew k- 42-50)

Pismem procesowym z dnia 3 grudnia 2015 roku powód wskazał, iż działania pozwanego wywołały u niego poczucie krzywdy, ból psychiczny, rozczarowanie i brak zaufania do wymiaru sprawiedliwości. Wreszcie też wskazał, iż doprowadziły one do bezprawnego pozbawienia go wolności, gdyż wyrok , którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania jest wyrokiem wadliwym. Pozwany naruszył dobra osobiste powoda w postaci zdrowia, wolności, wizerunku i nazwiska.

(pismo procesowe k- 73-75)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2006 roku , w sprawie sygn. akt VK 1085/05 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uznał oskarżonego M. G. za winnego tego, że w dniu 5 października 2005 roku w Ł. , działając wspólnie i w porozumieniu z A. F., będącą pracownikiem (...)upoważnionym do dokonywania transakcji zwrotu gotówki , poprzez udostępnienie jej karty V. umożliwił dokonanie nielegalnej transakcji zwrotu gotówki w kwocie 9.869 zł na swoje konto , wprowadzając w błąd (...) o do zasadności transakcji , czym doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 9.869 zł, to jest czynu wypełniającego dyspozycję art. 286§ 1 kk i wymierzył oskarżonemu karę pozbawienia wolności w wymiarze jednego roku i sześciu miesięcy oraz karę grzywny.

(wyrok wraz ze sprostowaniem k- 159, 160)

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2007 roku w sprawie V Ka 300/07 Sąd Okręgowy w Łodzi utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

(wyrok k- 130)

W dniu 7 maja 2007 roku wystawiono nakaz przyjęcia powoda do odbycia kary. Postanowieniem z dnia 20 listopada 2007 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi orzekł w stosunku do powoda wykonanie zstępczej kary 20 dni pozbawienia wolności w zamian za nie uiszczoną grzywnę , wynikająca z wyroku z dnia 8 listopada 2006 roku.

(nakaz i postanowienie k- 131, 132-133)

W dniu 10 września 2008 roku , w sprawie VK 59/08 zapadł przeciwko powodowi wyrok łączny , obejmujący również wyrok w sprawie VK 1085/05.

(wyrok łączny k- 135-136)

Po raz pierwszy wniosek powoda o wznowienie postępowania w sprawie VK 1085/05 wpłynął w dniu 20 listopada 2013 roku. Wniosek ten został potraktowany odmownie wobec nie usunięcia braku formalnego przez powoda.

(wniosek i zarządzenie k- 138-140)

Ponownym wnioskiem z dnia 26 maja 2014 roku powód zażądał wznowienia postępowania w sprawie VK 1085/05 . Zarządzeniem z dnia 24 lipca 2014 roku Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Łodzi wpisał sprawę do rep. II AKo 167/14 , zaś zarządzeniem z dnia 14 sierpnia 2014 roku Przewodniczący wyznaczył M. G. obrońcę z urzędu w celu zbadania podstaw do wznowienia postępowania w sprawie VK 1085/05.

W dniu 18 września 2014 roku do Sądu Apelacyjnego wpłynęło zawiadomienie obrońcy powoda o braku podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

Zarządzeniem z dnia 18 września 2014 roku Przewodnicząca wezwała skazanego M. G. do usunięcia w terminie 7 dni braku formalnego pisma z dnia 26 maja 2014 roku w przedmiocie wznowienia postępowania poprzez sporządzenie tegoż wniosku przez adwokata lub radcę prawnego, informując jednocześnie, że obrońca z urzędu nie znalazł podstaw do wniesienia skargi. Wezwanie powyższe powód odebrał w dniu 22 września 2014 roku

Powód nie odpowiedział na to wezwanie, lecz wystąpił w dniu 24 października 2014 roku z pismem do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi.

W odpowiedzi na powyższe Przewodnicząca z upoważnienia Prezesa odpowiedziała powodowi o braku możliwości zastosowania przepisu art. 439 § 1 k.p.k. i zarządzeniem z dnia 10 grudnia 2014 roku odmówiła przyjęcia wniosku powoda o wznowienie postępowania albowiem skazany nie uzupełnił braków formowanych skargi.

(wnioski, zarządzenia k- 51-60, potwierdzenie odbioru k- 154 i 155)

Powód ma 37 lat, z zawodu jest mechanikiem samochodowym . W Areszcie Śledczym w Ł. powód przebywał w latach 2007 do 2009 i aktualnie jest osadzony od 2013 roku do 2021 roku. Powód przebywa w areszcie z uwagi na toczące się postępowania cywilne oraz karne. Powód jest rozwiedzony , ma dziecko w wieku 16 lat . Ma zasadzone na jego rzecz alimenty w kwocie po 300 zł miesięcznie, których to nie płaci. W warunkach osadzenia powód nie pracuje.

(zeznania powoda k- 116v-117)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt dokumenty , głównie ze sprawy VK 12085/05. Stan ten nie był pomiędzy stronami sporny. Spór ograniczył się do oceny zachowania pozwanej jednostki, a w szczególności Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Łodzi. Dlatego też Sąd oddalił liczne wnioski dowodowe powoda o załączenie książki zdrowia powoda, karty karnej oraz zwrócenie się do Aresztu Śledczego w Ł. z zapytaniem czy wymiar kary ma wpływ na przyznanie klasyfikacji prawnej podgrupy dla skazanych., o powołanie biegłych z dziedziny znajomości postępowania karnego, przesłuchanie pełnomocnika powoda oraz sędziów Sądu Apelacyjnego. Wobec wąsko zakreślonego przez powoda w pozwie przedmiotu roszczenia i związania Sądu tymże

roszczeniem ustalenie powyższych okoliczności nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie. W myśl bowiem art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 417 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa. Przepis powyższy przyjmuje, że jedynymi przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa są: wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem oraz powstała z tego powodu szkoda. Na gruncie art. 417 k.c. należy przyjmować, że odpowiedzialność Skarbu Państwa ma miejsce wówczas, gdy wykonującemu władzę publiczną – bez względu na sposób i formę działania – można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Przepis powyższy dotyczy wszelkich czynności (działania i zaniechania) związanych z wykonywaniem imperium, a więc zarówno czynności faktycznych, jak i indywidualnych rozstrzygnięć podejmowanych przy zachowaniu określonej procedury. Niezgodność z prawem na gruncie art. 417 k.c. oznacza „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00). Chodzi tu o niezgodność z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa, czyli Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi oraz rozporządzeniami, a także dorobkiem prawnym Wspólnoty Europejskiej i prawem stanowionym przez Unię Europejską.

Drugą przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417 k.c. jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., czyli obejmująca straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Pojęcie szkody powinno być rozumiane w sposób przyjęty na gruncie prawa cywilnego jako tej gałęzi prawa, w której usytuowane są przepisy konkretyzujące mechanizm funkcjonowania odpowiedzialności odszkodowawczej. Należy w konsekwencji przyjąć, że chodzi tu o każdy uszczerbek w prawnie chronionych dobrach danego podmiotu, zarówno o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym. Nie można zatem wykluczyć odpowiedzialności władzy publicznej z tytułu naruszenia dóbr osobistych obywatela, w tym także możliwości podniesienia przez pokrzywdzonego roszczeń z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę niemajątkową. Przez szkodę rozumie się nie tylko szkodę majątkową, ale także i szkodę niematerialną (uszczerbek niematerialny), jednakże Sąd podkreśla, że obowiązek wynagrodzenia (zadośćuczynienia) krzywdy powstaje tylko wtedy, kiedy przewiduje to wyraźnie przepis szczególny. Poszkodowany może zatem żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w przypadkach wskazanych w ustawie.

Roszczenia o zadośćuczynienie w niniejszej sprawie rozpatrywać należy w oparciu o art. 448 k.c.

Nie ulega wątpliwości, że dobra osobiste takie jak godność i cześć, których ochrony domaga się powód, mają charakter uniwersalny i podlegają ochronie prawnej na podstawie art. 38 Konstytucji i art. 23 k.c.

Zgodnie z art. 24 k.c. na zasadach przewidzianych w kodeksie pokrzywdzony może żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny. Zasady przyznawania przez Sąd zadośćuczynienia regulują art. 445 k.c. i 448 k.c.

W przypadku bezprawnego naruszenia dobra osobistego art. 24 k.c. pozwala osobie, której dobro osobiste zostało naruszone żądać, aby sprawca naruszenia dopełnił czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, a w szczególności złożył oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach określonych w kodeksie cywilnym, może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny. Zasady przyznawania zadośćuczynienia doprecyzowano w art. 448 k.c., który stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego Sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 k.c. stosuje się odpowiednio.

W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał żadnej z przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Przede wszystkim nie wykazał aby zostało naruszone jego dobro osobiste. Powód twierdził, że na skutek odmowy wznowienia postępowania został pozbawiony wolności. Jest to argument oczywiście chybiony. Powód ma niemałą listę przewinień. Sądowi rozpoznającemu sprawę znany jest jedynie wyrok łączny. Jednakże powód sam poznał, iż jest pozbawiony wolności do 2023 roku, a zatem nie tylko na podstawie wyroku w sprawie VK 1085/05. W jaki sposób poprzez odmowę wznowienia postępowania miałby ucierpieć wizerunek, nazwisko i zdrowie powoda, nie wiadomo. Sam powód poza merytoryczną oceną działań pozwanej stacio fisci, innych argumentów nie przytacza.

Podnoszone zaś prawo do sądu stanowi istotną gwarancję ochrony praw obywatelskich i jeden z fundamentów demokracji, nie stanowi jednak dobra osobistego (tak przykładowo: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 29 stycznia 2014 roku, sygn. I ACa 1257/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 26 lutego 2013 roku, sygn. I ACa 10/13).

Po wtóre nie sposób dopatrzeć się w działaniach pozwanego jakiegokolwiek bezprawności. Powód zarzuca w pozwie, że w jego ocenie niezgodność działań pozwanego miałyby polegać na samodzielnym dokonaniu przez Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w Łodzi oceny prawnej wniosku o wznowienie postępowania. Należy wskazać, iż powód w swoim piśmie z dnia 24 października 2014 roku zasygnalizował wystąpienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k., którego charakter nakazywał rozważenie wszczęcia postępowania wznowieniowego z urzędu. Zgodnie zaś z powszechnie przyjmowaną wykładnią przepisu art. 542 k.p.k., wznowienie postępowania z powodu uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. nastąpić może tylko z urzędu, a skoro tak, to strona nie dysponuje w tym zakresie uprawnieniem do złożenia własnego wniosku o wznowienie postępowania. Strona może przy zastosowaniu instytucji z art. 9 § 2 k.p.k. — zasygnalizować sądowi istnienie takich uchybień. Tego typu sygnalizacja nie zobowiązuje organu sądowego do wszczęcia i prowadzenia postępowania wznowieniowego, jeżeli nie stwierdzi on istnienia zasygnalizowanego przez stronę uchybienia, do ustosunkowania się do wniosku strony zawierającego taką sygnalizację w formie decyzji procesowej. Tak więc w razie stwierdzenia braku podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu z uwagi na uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k., brak jest obowiązku wydania przez Sąd orzeczenia (postanowienia) czy nawet zarządzenia. W takiej sytuacji wystarczy poinformować stronę o niestwierdzeniu uchybienia określonego w przepisie art. 439 § 1 k.p.k. (por. uchwała SN(7) z 24.5.2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, Nr 6, poz. 48; post. SN z 21.5.2008 r., V KZ 27/08, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 1147) co też pozwany uczynił, kierując do powoda kwestionowane w pozwie pismo Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 listopada 2014 roku.

W rozpoznawanej sprawie powód skorzystał z przysługującego mu na podstawie przepisów art. 540, art. 540a i 540b k.p.k. (tj. z przyczyn innych, niż uchybienia wymienione w przepisie art. 439 § 1 k.p.k.) uprawnienia do złożenia wniosku o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. V K 1085/05. Sąd jednak odmówił (zarządzeniem z 10 grudnia 2014 roku) przyjęcia wniosku powoda do rozpoznania z uwagi na uchybienie obowiązującej w tym postępowaniu (art. 545 § 2 k.p.k.) zasadzie przymusu adwokacko-radcowskiego. Wcześniej

ustanowiony dla powoda obrońca z urzędu nie znalazł podstaw do złożenia takiego wniosku.

Powód zaś dwukrotnie był wzywany do uzupełnienia braków formalnych skargi i tego nie uczynił. Zamiast się zastosować do wezwania Przewodniczącej, powód wolał polemizować z przepisami prawa. Jest to oczywiście prawo powoda, ale nie może skutkami swych zaniedbań obciążać pozwanego. Wobec powyższego nie sposób twierdzić, by powód w istocie został pozbawiony prawa do sądu (do rozpoznania sprawy w granicach prawa). Wszelkie działania funkcjonariuszy pozwanego podejmowane w związku ze zgłaszanymi przez powoda żądaniami wznowienia postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. V K 1085/05 były działaniami w granicach prawa. W szczególności, wystosowanie do powoda pisma z dnia 28 listopada 2014 roku było działaniem w pełni prawidłowym i zgodnym z regulującymi wznowienie postępowania z urzędu, właściwymi przepisami kodeksu postępowania karnego

Mając na uwadze powyższe okoliczności, powództwa należało oddalić jako pozbawione podstaw prawnych.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu, biorąc pod uwagę brak źródeł dochodu i obciążenia alimentacyjne.

z/ odpis uzasadnienia doręczyć powodowi oraz pełnomocnikowi pozwanego wraz z odpisem wyroku.